

บทที่ 1

บทนำ

1.1 ความเป็นมาและความสำคัญของปัญหา

สถานการณ์ปัจจุบันนี้มีการแข่งขันกันในการค้าระหว่างประเทศมากขึ้น เมื่อมีการแข่งขันกันโดยนำสินค้าที่มีอยู่ในประเทศออกมาขายกัน จึงทำให้หลายประเทศหันมาให้ความสำคัญต่อการค้าระหว่างประเทศ และเปิดเขตเสรีทางการค้ากันมากขึ้น เมื่อเปิดเสรีทางการค้าได้ผลเป็นที่น่าพอใจ จึงได้มีการเปิดเสรีทางการค้าในภาคบริการขึ้น อาจจะเป็นไปได้ด้วยสถานะของเศรษฐกิจทำให้ทุกประเทศต้องยอมรับกติกาของโลก ที่ต้องปฏิบัติตามกันทำให้ต้องเปิดประเทศมากขึ้น การเข้ามาประกอบธุรกิจของคนต่างด้าวที่มีการแข่งขันกับคนไทยนั้น มีทั้งข้อดีและข้อเสียในการเข้ามาประกอบธุรกิจของคนต่างด้าวไม่ว่าจะเข้ามาในรูปแบบของนิติบุคคล หรือบุคคลธรรมดา

การเปลี่ยนแปลงทางด้านเศรษฐกิจของโลกที่ก้าวหน้าไปอย่างรวดเร็วและมีการแข่งขันกันอย่างรุนแรงมากขึ้น ทั้งนี้เนื่องมาจากการเปิดเสรีการค้าภายใต้กรอบขององค์การการค้าโลก (WTO: World Trade Organization) ในกรอบการเจรจาพหุภาคีซึ่งประเทศไทยได้เข้าเป็นสมาชิกขององค์การการค้าโลก และได้เปิดเขตการค้าเสรี (FTA: Free Trade Area) ในกรอบการเจรจาพหุภาคีซึ่งเป็นการทำข้อตกลงในกรอบของสองประเทศที่เป็นสมาชิกขององค์การการค้าโลก

อย่างไรก็ตามการเปิดเสรีทางการค้าย่อมมีผลกระทบทั้งทางด้านบวกและด้านลบต่อประเทศไทย หากประเทศไทยยังละเลยไม่ยอมปรับตัวหรือหยุดนิ่งอยู่กับที่ โดยไม่แสวงหาองค์ความรู้ใหม่ ๆ หรือไม่พัฒนาเทคโนโลยีให้ทันสมัยมากขึ้น อาจทำให้ได้รับผลกระทบจากการเปิดเขตการค้าเสรี ดังนั้นผู้ที่ได้รับผลกระทบจากการเปิดเขตการค้าเสรีจึงจำเป็นต้องปรับปรุงความรู้และเทคโนโลยีใหม่ ๆ เข้ามาใช้เพื่อรองรับการเปิดเขตการค้าเสรี

การศึกษาในครั้งนี้ผู้ศึกษามุ่งเน้นการเข้ามาประกอบธุรกิจของคนต่างด้าวในการให้บริการทางกฎหมาย (Legal Services) หรือที่เรียกว่าสำนักงานกฎหมายข้ามชาติ ภายใต้เงื่อนไขของกฎหมายภายในและพันธกรณีที่ประเทศไทยผูกพันอยู่ ทั้งนี้เนื่องมาจากการให้บริการทางกฎหมายเป็นเรื่องหนึ่งที่ประเทศไทยเข้าทำความตกลงในการเปิดเสรีทางการค้าภายในกรอบ

ขององค์การการค้าโลก (WTO)¹ ประกอบกับข้อเท็จจริงในปัจจุบันว่าความรู้ที่เกี่ยวกับกฎหมายภายในเพียงอย่างเดียว คงไม่พอที่จะตอบสนองความต้องการของตลาด ดังนั้นจำเป็นที่จะต้องมีความรู้ทางด้านกฎหมายระหว่างประเทศด้วย และเหตุผลอีกประการหนึ่งที่ประเทศไทยไม่สามารถปฏิเสธได้ว่ามีคนต่างด้าวเข้ามาประกอบธุรกิจมากขึ้นทำให้การบริการทางกฎหมายในรูปแบบ ต่าง ๆ เพื่อตอบสนองความต้องการของผู้ใช้บริการและการขยายตัวของเศรษฐกิจของประเทศไทย

ดังนั้นการศึกษาในเรื่องการเข้ามาประกอบธุรกิจของคนต่างด้าวที่ให้บริการทางกฎหมายในประเทศไทย จึงเป็นเรื่องที่ควรศึกษาวิเคราะห์ถึงผลกระทบที่เกิดขึ้นต่อประเทศไทย ทั้งในทางบวก และทางลบ รวมถึงเรื่องการปรับปรุงกฎหมายภายในให้สอดคล้องกับพันธกรณีที่ประเทศได้ผูกพันอยู่และวิธีการจัดการผลกระทบการเข้ามาประกอบธุรกิจของคนต่างด้าวในการให้บริการทางกฎหมายอย่างเหมาะสมและมีประสิทธิภาพ โดยมีแนวทางการจัดการและกฎหมายควบคุม เพื่อพัฒนาธุรกิจให้บริการทางกฎหมายแต่ละประเภทของคนไทยให้มีศักยภาพที่จะแข่งขันกับธุรกิจต่างชาติ เพื่อที่จะไม่ต้องถูกแย่งอาชีพในด้านนี้ และเพื่อถ่วงดุลผู้ประกอบการให้บริการทางกฎหมายที่เมืองค้ประกอบต่างด้าวตามความเหมาะสม และเป็นการเปิดเสรีที่เป็นธรรม

1.2 วัตถุประสงค์ในการศึกษา

การศึกษาในวิทยานิพนธ์ฉบับนี้ มีวัตถุประสงค์ดังนี้

1. เพื่อศึกษาวิวัฒนาการทางกฎหมายที่เกี่ยวกับการประกอบธุรกิจของคนต่างด้าว
2. ศึกษาถึงหลักเกณฑ์แห่งกฎหมายว่าการให้บริการทางกฎหมายของบุคคลต่างด้าวในการเข้ามาประกอบธุรกิจการให้บริการทางกฎหมาย รวมทั้งศึกษาถึงพันธกรณีที่ประเทศไทยต้องปฏิบัติตามพันธกรณีในการประกอบธุรกิจในการให้บริการทางกฎหมายของคนต่างด้าว
3. ศึกษาปัญหา และผลกระทบของการประกอบธุรกิจของคนต่างด้าวในการให้บริการกฎหมายในประเทศไทย

¹ความตกลงทั่วไปว่าด้วยการค้าบริการ (General Agreement on Trade in Service) โดยการเข้าผูกพันของประเทศไทยมีรายละเอียดปรากฏตามเอกสาร World Trade Organization GATS/sc/85 (15/April/ 1994).

1.3 ขอบเขตการศึกษา

วิทยานิพนธ์ฉบับนี้ ศึกษาประเด็นกฎหมายเกี่ยวข้อทั้งวิวัฒนาการทางกฎหมาย ที่เกี่ยวกับการประกอบธุรกิจของคนต่างด้าวในประเทศไทยตั้งแต่อดีตถึงปัจจุบันศึกษาในการประกอบธุรกิจตามพระราชบัญญัติการประกอบธุรกิจของคนต่างด้าว พ.ศ. 2542 โดยจำกัดสิทธิในการประกอบธุรกิจของคนต่างด้าว ในธุรกิจการให้บริการทางกฎหมายในประเทศไทยให้ทราบถึงแนวทางการปฏิบัติและวิเคราะห์ถึงสิทธิในการประกอบธุรกิจการให้บริการทางกฎหมาย (Legal Services) และกระบวนการใช้สิทธิในการประกอบธุรกิจของคนต่างด้าวในประเทศไทย ตลอดจนเงื่อนไขในการได้รับสิทธิดังกล่าว

1.4 สมมติฐานการศึกษา

เมื่อคนต่างด้าวเข้ามาประกอบธุรกิจการให้บริการทางกฎหมายในประเทศไทย ไม่ว่าจะดำเนินการตามกฎหมายภายในและพันธกรณีระหว่างประเทศ ควรจะมีการกำกับดูแลการให้บริการทางกฎหมายของคนต่างด้าวอย่างมีประสิทธิภาพ ดังนั้น จึงจำเป็นต้องมีการหาแนวทางและมาตรการต่าง ๆ ที่เหมาะสมในการอนุญาตให้ประกอบธุรกิจการให้บริการทางกฎหมายของคนต่างด้าว

1.5 วิธีการศึกษา

การศึกษากการเข้ามาประกอบธุรกิจการให้บริการทางกฎหมายของคนต่างด้าวในประเทศไทย ผู้เขียนศึกษาโดยวิธีการวิจัยเอกสาร (Documentary Research) จะใช้การศึกษาโดยวิธีการค้นคว้าและรวบรวมข้อมูลจากเอกสารที่เกี่ยวข้องทั้งภาษาไทยและต่างประเทศ ซึ่งได้จากหนังสือ วารสาร บทความทางวิชาการรายงานวิทยานิพนธ์ ด้วบทกฎหมายไทยที่เกี่ยวข้องกับการเข้ามาประกอบธุรกิจการให้บริการทางกฎหมายของคนต่างด้าวในประเทศไทยและสิทธิในการประกอบธุรกิจการให้บริการทางกฎหมายของคนต่างด้าวในประเทศไทย และกฎหมายระหว่างประเทศที่เกี่ยวข้องกับการเข้ามาประกอบธุรกิจการให้บริการทางกฎหมายของคนต่างด้าวในประเทศไทยและสิทธิในการประกอบธุรกิจการให้บริการทางกฎหมายของคนต่างด้าวในประเทศไทย และวิจัยเชิงประสบการณ์ (Experimental Research) สัมภาษณ์บุคคลที่เกี่ยวข้องทั้งนักกฎหมาย ทนายความ เจ้าหน้าที่ของรัฐที่มีหน้าที่ดูแลรับผิดชอบเกี่ยวข้องในเรื่องการประกอบธุรกิจการให้บริการทางกฎหมายของคนต่างด้าว รวมทั้งศึกษาจากสื่ออิเล็กทรอนิกส์ อินเทอร์เน็ตต่าง ๆ ที่เกี่ยวข้องกับงานวิจัย

1.6 ประโยชน์ที่คาดว่าจะได้รับจากการศึกษา

1. ทราบถึงแนวคิด วิวัฒนาการของกฎหมายไทยที่เกี่ยวกับการกำหนดหลักเกณฑ์ของการเข้ามาประกอบธุรกิจการให้บริการทางกฎหมายของคนต่างด้าวในประเทศไทย
2. ทราบถึงพันธกรณีที่ประเทศไทยต้องปฏิบัติตามกฎหมายระหว่างประเทศ ในเรื่องการเข้ามาประกอบธุรกิจการให้บริการทางกฎหมายของคนต่างด้าวและสิทธิตามกฎหมายไทยในการเข้ามาประกอบธุรกิจการให้บริการทางกฎหมายของคนต่างด้าวในประเทศไทย และกฎหมายภายในที่จะนำไปสู่การวิเคราะห์ว่ากฎหมายภายในของไทยนั้นสอดคล้องกับพันธกรณีระหว่างประเทศหรือไม่
3. เสนอแนวคิดในการจัดการปัญหานั้นโดยกฎหมายและนโยบาย รวมทั้งข้อเสนอแนะในการจัดการอย่างมีประสิทธิภาพ